

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 18 Ιουνίου 2021 με την εξής σύνθεση: Μιχάλης Οικονόμου Πρόεδρος, δυνάμει της με αριθμ. 62/2021 Πράξης του Προέδρου της ΑΕΠΠ, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα Μέλη.

Για να εξετάσει την από 10.05.2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 989/11.05.2021 της εταιρείας με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στο ..., οδός ... αρ....., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ... (ΔΕΥΑ ...), (εφεξής η «αναθέτων φορέας») και κατά της από 6-04-2021 υπογραφείσας σύμβασης μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και της εταιρείας «...» (εφεξής η «προσβαλλομένη») και

Κατά της παρεμβαίνουσας εταιρείας «...» με το διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στο ..., οδός ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή του, κατ' ορθή επισκόπηση αυτής, ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη σύμβαση.

Με την παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της προσφυγής και την διατήρηση ισχύος της προσβαλλομένης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Γερασιμούλα Μαρία

Δρακονταειδή

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2

Αριθμός απόφασης:1135/2021

του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 6.075,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 7.05.2021 πληρωμή στην Τράπεζα Πειραιώς και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη χωρίς ΦΠΑ του διαγωνισμού, στο πλαίσιο του οποίου ασκείται η υπό κρίση προσφυγή, ποσού 1.215.000 ευρώ.

2. Επειδή, ο αναθέτων φορέας με την υπ' αριθ. ... / 23-12-2019 διακήρυξή του προκήρυξε δημόσιο ανοιχτό διαγωνισμό άνω των ορίων με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αποκλειστικά βάσει τιμής, για την ανάθεση του έργου: «ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΜΙΑΝΤΟΣΩΛΗΝΩΝ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ...» προϋπολογισμού 1.215.000,00 Ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. 24%. Το έργο κατατάσσεται στον Κωδικό του Κοινού Λεξιλογίου Δημοσίων Συμβάσεων (CPV): ... (Κατασκευαστικές εργασίες για υδραυλικά έργα). Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες και αρχίζει από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης.

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις 30.12.2019 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ....

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα στις 10-05-2021, εφόσον ως ισχυρίζεται ο προσφεύγων και προκύπτει από τον φάκελο της υπόθεσης έλαβε γνώση της προσβαλλομένης στις 29.04.2021 που του κοινοποιήθηκε μέσω ΕΣΗΔΗΣ, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας. Η προθεσμία άσκησης της προσφυγής έληγε στις 9.5.2021, που ήταν Κυριακή και ως εκ τούτου εξαιρετέα ημέρα, οπότε νομίμως παρατάθηκε την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα. Ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα

Αριθμός απόφασης:1135/2021

ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 γ (εδ. β') του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή ο προσφεύγων, ο οποίος, κατόπιν παράτασης των υποβληθεισών οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων και των αντίστοιχων εγγυητικών επιστολών τους μετά τη λήξη της διάρκειας ισχύος των προσφορών τους και ύστερα από σχετικό αίτημα του αναθέτοντος φορέα, κατατάχθηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας (βλ. σκέψη 15) έχει έννομο συμφέρον στην άσκηση της υπό κρίση προσφυγής καθώς, συμμετείχε στον διαγωνισμό έχοντας υποβάλλει σχετική προσφορά και προβάλλει ζημία του ερειδόμενη στην παράνομη σύναψη σύμβασης με την ορισθείσα ανάδοχο και στο επιδιωκόμενο όφελος από την ανάδειξή του ίδιου ως αναδόχου της σύμβασης.

7. Επειδή στις 14.05.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους έτερους συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 1214/2021 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής και επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις από 17-05-2021 απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε αυθημερόν στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ.

10. Επειδή, η παρεμβαίνουσα άσκησε την με ΓΑΚ (ΠΑΡ) ΑΕΠΠ 3168/2021 παρέμβασή της νομίμως κι εμπροθέσμως στις 21-05-2021, ήτοι εντός δεκαήμερου από την κοινοποίηση σε αυτήν της προσφυγής. Η δε παρέμβασή της ασκείται με έννομο συμφέρον καθώς η παρεμβαίνουσα υπέγραψε σύμβαση με τον αναθέτοντα φορέα και τα έννομα συμφέροντά της θίγονται από την τυχόν αποδοχή της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής.

11. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 υποπαρ. Β του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016 (όπως επαναλαμβάνεται και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του

Αριθμός απόφασης:1135/2021

ΠΔ 39/2017): «[...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης» ενώ, βάσει του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό προστέθηκε με το Ν. 4605/2019 (ΦΕΚ52/Α/1-4-2019): «Υπομνήματα επί των απόψεων και της συμπληρωματικής αιτιολογίας της Αναθέτουσας Αρχής κατατίθενται μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής». Εν προκειμένω, στις 11.05.2021 ο προσφεύγων ανήρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και συγκεκριμένα μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» το με ίδια ημερομηνία υπόμνημά της προς ανάπτυξη και επίρρωση των ισχυρισμών της και αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής καθώς και της παρέμβασης το οποίο, επίσης, απέστειλε αυθημερόν και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΑΕΠΠ. Δοθέντος ότι η συζήτηση της προσφυγής ορίσθηκε στις 18-06-2021, το ανωτέρω υπόμνημα υποβλήθηκε εμπροθέσμως και, ως εκ τούτου, λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο αποκλειστικά και μόνο κατά το σκέλος αυτού που αφορά την αντίκρουση της συμπληρωματικής αιτιολογίας της αναθέτουσας αρχής.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 και 15 του Π.Δ/τος 39/2017.

13. Επειδή, στον υπό κρίση διαγωνισμό υποβλήθηκαν επτά (7) προσφορές, μεταξύ των οποίων του προσφεύγοντος και της παρεμβαίνουσας με αριθμ. συστήματος προσφοράς ... και ..., αντίστοιχα. Δυνάμει τη της με αριθμ. .../4.03.2020 απόφασης του ΔΣ της ΔΕΥΑ ... εγκρίθηκε το από 20.2.2020 Πρακτικό Ι της Επιτροπής του διαγωνισμού, με το οποίο όλες οι προσφορές κρίθηκαν αποδεκτές και προσωρινή μειοδότης αναδείχθηκε η παρεμβαίνουσα, που κατετάγη πρώτη στον πίνακα μειοδοσίας με προσφερόμενη έκπτωση 39,92%, ενώ η προσφεύγουσα κατετάγη 4η με ποσοστό έκπτωσης 30,08%. Εν συνεχεία, κατόπιν της με αριθμ. .../23.04.2020 πρόσκλησης του αναθέτοντος φορέα η ανωτέρω εργοληπτική επιχείρηση κατέθεσε τα, προβλεπόμενα από τη διακήρυξη, δικαιολογητικά

Αριθμός απόφασης:1135/2021

κατακύρωσης. Με την υπ' αριθμ. .../18.05.2020 απόφαση του ΔΣ της ΔΕΥΑ εγκρίθηκε το από 04.05.2020 Πρακτικό ΙΙ της Επιτροπής του διαγωνισμού, με το οποίο αφού διαπιστώθηκε ότι τα δικαιολογητικά κατακύρωση ήταν σύμφωνα με τη διακήρυξη, εισηγήθηκε την κατακύρωση της σύμβασης στην ανωτέρω επιχείρηση. Όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου του διαγωνισμού κατά των ως άνω πράξεων του αναθέτοντος φορέα δεν ασκήθηκαν προσφυγές και ένδικα μέσα.

14.Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω το σχέδιο σύμβασης με το σύνολο των εγγράφων της διαγωνιστικής διαδικασίας, υποβλήθηκε στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο δυνάμει της υπ' αρ. 772/2020 Πράξης του Ε΄ Κλιμακίου, απεφάνθη ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης. Η εν λόγω πράξη κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες δια αναρτήσεως στον ιστότοπο της επικοινωνίας την 20/11/2020.

15.Επειδή, μετά τα ανωτέρω, ο αναθέτων φορέας στις 10/02/2021, δυνάμει της με αρ. πρωτ. .../08-02-2021 πρόσκλησης, προσκάλεσε τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό ως ακολούθως: «Σας καλούμε σύμφωνα με το άρθρο 19 - «Χρόνος ισχύος προσφορών» της Διακήρυξης του έργου «Αντικατάσταση δικτύου αμιαντοσωλήνων οικισμού ...» (ΑΔΑΜ: ..., α/α συστήματος ...) και του άρθρου 97 §3 του ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147Α) να παρατείνετε την διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγυητικής επιστολής σας έως 31.03.2021, υποβάλλοντας ψηφιακά υπογεγραμμένη Υπεύθυνη Δήλωση μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος «Δημόσια Έργα» του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. μέχρι τις 15-02-2021». Στην ανωτέρω πρόσκληση ανταποκρίθηκαν οι οικονομικοί φορείς: (α) ο προσφεύγων υποβάλλοντας υπεύθυνη δήλωση ψηφιακά υπογεγραμμένη με την οποία αποδέχεται την παράταση ισχύος της προσφοράς του έως την 31-03-2021 και έγγραφο του ΤΜΕΔΕ αρ. πρωτ. .../2021-ε/15-02-2021 παράτασης της εγγυητικής συμμετοχής έως 31-03-2021, (β) η «...», που υπέβαλε ψηφιακά υπογεγραμμένη όπου αποδέχονται την παράταση ισχύος της προσφοράς τους έως την 31-03-2021 και έγγραφο του ΤΜΕΔΕ αριθμ.πρωτ. .../2021-ε /15-02-2021 παράτασης της εγγυητικής συμμετοχής .../03-02-2020 έως 30-04-2021. Οι ανωτέρω υπέβαλαν τα ανωτέρω ζητηθέντα έγγραφα στις 15-02-2021. Στις 18-02-2021 η παρεμβαίνουσα υπέβαλε μέσω μηνύματος στη

Αριθμός απόφασης:1135/2021

λειτουργικότητα «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ ψηφιακά υπογεγραμμένη υπεύθυνη δήλωση όπου δηλώνει ότι υποβάλει τα ζητούμενα δικαιολογητικά «διότι σήμερα 18-02-2021 παραλάβαμε την παράταση της εγγυητικής επιστολής από το ΤΜΗΜΑ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΙΣΤΟΥΧΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ (ΤΜΕΔΕ) παρότι η αίτηση από εμάς προς το ΤΜΕΔΕ κατατέθηκε στις 11-02-2021», όπου αποδέχεται την παράταση ισχύος της προσφοράς του έως την 31-03-2021 και το έγγραφο του ΤΜΕΔΕ αρ. πρωτ. .../2021-ε /18-02-2021 παράτασης της εγγυητικής συμμετοχής .../03-02-2020 έως 31-03-2021. Περαιτέρω, την 26-02-2021, με έγγραφη πρόσκληση (αρ. πρωτ. .../22-02-2021) μέσω μηνύματος στην «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, κλήθηκε η παρεμβαίνουσα να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 105 §3 εδάφιο γ ν. 4412/2016, στην οποία θα δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 του Ν. 4412/2016. Ο εκπρόσωπος του οριστικού αναδόχου υπέβαλε την 01-03-2021, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 του Ν. 4412/2016.

16.Επειδή, έτι περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή με το από 04/03/2021 έγγραφο «Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου / Κατακύρωση» της Αναθέτουσας Αρχής προς την πρόεδρο της επιτροπής διαγωνισμού, με μήνυμα μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» αιτήθηκε την εξέταση και αξιολόγηση των υποβληθέντων στοιχείων, με το εξής περιεχόμενο: «Σας παρακαλούμε να συνεδριάσετε για να αποφανθείτε επι της παράτασης ισχύος της οικονομικής προσφοράς και της εγγυητικής συμμετοχής των διαγωνισθέντων και επι της Υπεύθυνης Δήλωσης του προσωρινού Αναδόχου ότι δεν έχουν επέλθει οψιγενείς μεταβολές του άρθρου 104 του ν. 4412/2016, προκειμένου να προχωρήσουμε στην πρόσκληση προς υπογραφή της σύμβασης.». Η επιτροπή του διαγωνισμού, ως το αρμόδιο όργανο, με το από 11/03/2021 πρακτικό της αποδέχθηκε τα υποβληθέντα έγγραφα περί παράτασης του χρόνου ισχύος των προσφορών των συμμετεχόντων και

Αριθμός απόφασης:1135/2021

συνέταξε νέο πίνακα μειοδοσίας, όπου ο προσφεύγων κατατάσσεται δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας.

17.Επειδή, μετά τα ανωτέρω η αναθέτουσα αρχή, κοινοποίησε στις 24/03/2021 την κατακυρωτική απόφαση του διαγωνισμού, ήτοι την υπ' αρ. .../2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και δια του υπ' αρ. πρωτ. .../24-3-2021 εγγράφου της, προσκάλεσε τον οριστικό ανάδοχο για υπογραφή της έγγραφης σύμβασης, έως στην 13η Απριλίου 2021, προσκομίζοντας την απαιτούμενη εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης εκ ποσού 36.498,15€, με τη μνεία ότι: «Στην περίπτωση που προτίθεσθε να προσέλθετε μετά την 31η Μαρτίου 2021 θα πρέπει να υποβάλλετε, οπωσδήποτε πριν την εν λόγω ημερομηνία, δήλωση παράτασης της ισχύος της οικονομικής σας προσφοράς.».

18. Επειδή, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται τα ακόλουθα: «*Εν προκειμένω όπως και ανωτέρω αναφέραμε η σύμβαση συνήφθη στις 6.4.2021. Ωστόσο όπως προαναφέρθηκε η εταιρία μας έλαβε γνώση του πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού περί ελέγχου της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 105§3 του Ν. 4412/2016 και της εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης παράτασης του χρόνου ισχύος της προσφοράς και του χρόνου ισχύος της εγγυητικής επιστολής του προσωρινού αναδόχου μόλις στις 29.4.2021. Συναφώς από τα παραπάνω στοιχεία του πραγματικού της υπόθεσης προκύπτει σαφώς ότι η υπογραφή της προσβαλλόμενης σύμβασης έλαβε χώρα κατά προφανή παραβίαση της υποχρέωσης αναστολής σύναψης αυτής της παρ. 1 του άρθρου 364 του Ν. 4412/2016 δεδομένου ότι η προθεσμία προσβολής της αποφάσεως της αναθέτουσας αρχής που έκανε δεκτή την εκπρόθεσμη παράταση της προσφοράς και εγγυητικής συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου εκκίνησε στις 30.4.2021, ήτοι μετά την υπογραφή της συμβάσεως. Εν όψει δε αυτού είναι αυταπόδεικτο ότι πριν την σύναψη της σύμβασης στερηθήκαμε προδήλως της δυνατότητας άσκησης της προβλεπόμενης προδικαστικής προσφυγής και εν συνεχεία των προβλεπόμενων ένδικων βοηθημάτων, χωρίς ευθύνη μας ούτε για την υπογραφή της σύμβασης, ούτε για το περιεχόμενο αυτής. Είναι λοιπόν αυταπόδεικτο ότι πληρείται η πρώτη νομολογιακή προϋπόθεση της στέρησης της δυνατότητας άσκησης της προβλεπόμενης προδικαστικής προσφυγής και*

Αριθμός απόφασης:1135/2021

των προβλεπόμενων ενδίκων βοηθημάτων. Περαιτέρω ως προς τη δεύτερη νομολογιακή προϋπόθεση της ύπαρξης και παράβασης της ουσιαστικής νομοθεσίας που διέπει τη διαδικασία ανάθεσης η διαδικασία που ακολούθησε η αναθέτουσα αρχή είναι πολλαπλώς προδήλως παράνομη, ο δε προβαλλόμενος με την παρούσα λόγος παρανομίας, μετά βεβαιότητας θα είχε γίνει δεκτός, εάν μας είχε δοθεί η δυνατότητα να ασκήσουμε την προβλεπόμενη προδικαστική προσφυγή και εν συνεχεία τα προβλεπόμενα ένδικα βοηθήματα κατά της αποδοχής της δήλωσης παράτασης του προσωρινού αναδόχου.

Συνεπώς πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την ακύρωση της προσβαλλόμενης σύμβασης, λόγω μη τήρησης από την πλευρά της αναθέτουσας αρχής της υποχρέωσης αναστολής σύναψης αυτής της παρ. 1 του άρθρου 364 του Ν. 4412/2016.

Περαιτέρω όπως προκύπτει από το άνω παρατεθέν ιστορικό και από το φάκελο του διαγωνισμού πριν υπογραφεί και πριν συναφθεί η σχετική σύμβαση η αναθέτουσα αρχή απέστειλε σε όλους τους διαγωνιζόμενους την με αρ. πρωτ. .../8.2.2021 πρόσκλησή της με την οποία τους καλούσε έως και την 15.2.2021 να παρατείνουν το χρόνο ισχύος των προσφορών τους και το χρόνο ισχύος των εγγυητικών επιστολών τους έως 31.3.2021.

Η προσωρινή ανάδοχος «...» όπως αποδεικνύεται από τα έγγραφα που μας χορηγήθηκαν στις 29.4.2021, δεν ανταποκρίθηκε στο αίτημα της αναθέτουσας αρχής και έως 15.2.2021, δεν παρέτεινε ούτε το χρόνο ισχύος της προσφοράς της, για την οποία παράταση απαιτείτο μια απλή υπεύθυνη δήλωση, ούτε το χρόνο ισχύος της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής της.

Αντί να προβεί εμπροθέσμως στην άνω παράταση η προσωρινή ανάδοχος, ή να υποβάλλει έως την 15.2.2021 αίτημα παράτασης της προθεσμίας αναφέροντας τους λόγους που την εμπόδιζαν να ανταποκριθεί εμπροθέσμως στο αίτημα της αναθέτουσας αρχής, υπέβαλε στις 18.2.2021 δύο ανυπόγραφες υπεύθυνες δηλώσεις δηλώνοντας ότι παρατείνει την προσφορά της έως την 31.3.2021 και ότι προσκομίζει και την παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής.

Αριθμός απόφασης:1135/2021

Η παράλειψη της προσωρινής αναδόχου να παρατείνει εμπροθέσμως την προσφορά της και την εγγυητική επιστολή συμμετοχής της οδηγεί μονοσήμαντα στην απόρριψη της προσφοράς της. Ειδικότερα:[...]

Εν προκειμένω η ΔΕΥΑ ... ως αναθέτουσα αρχή - αναθέτων φορέας με την υπ' αριθμ. πρωτ. .../8.2.2021 επιστολή της ζήτησε από τους διαγωνιζόμενους να παρατείνουν τις προσφορές του και τους έταξε προθεσμία έως και την 15.2.2021 προκειμένου να υποβάλουν μέσω ΕΣΗΔΗΣ τη δήλωση παράτασης της προσφοράς τους και την παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής.

Διαγωνιζόμενος που προσκλήθηκε νομοτύπως να δηλώσει παράταση της ισχύος της προσφοράς του και ανανέωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής του και δεν ανταποκρίθηκε εντός της ταχθείσης προθεσμίας αποκλείεται του διαγωνισμού (ΕΑ ΣτΕ 330/2007, ΣτΕ 1510/2002 κ.α.).

Εν προκειμένω η εταιρία «...», αν και κλήθηκε να υποβάλει την δήλωση παράτασης της προσφοράς της και της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής της, δεν το έπραξε εντός της ταχθείσης προθεσμίας, ούτε και ζήτησε παράταση του χρόνου υποβολής μέσω ΕΣΗΔΗΣ, ως όφειλε και εδικοιούτο εφόσον δεν μπορούσε να ανταποκριθεί εμπροθέσμως στο αίτημα της αναθέτουσας αρχής[...].

19. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται τα ακόλουθα: « Γ. Ως προς τους προβαλλόμενους λόγους της προσφυγής-απόψεις της αναθέτουσας αρχής. Γ.1. Λόγοι του παραδεκτού - Περί του εμπροθέσμου ασκήσεως αυτής [...]Η προσφεύγουσα ομολογεί δια της προδικαστικής της προσφυγής ότι λαμβάνει γνώση της συναφθείσας σύμβασης την 29/4/2021, ωστόσο ασκεί ταύτη εκπροθέσμως στην 10/5/2021, ήτοι 11 ημέρες μετά από την επικαλούμενη και ομολογούμενη γνώση της πράξης. Ωστόσο από σειρά αλληλογραφίας μεθ' ημών, προκύπτει ότι η προσφεύγουσα έχει λάβει γνώση ήδη πολύ πριν την επικαλούμενη ημερομηνία. Ειδικότερα στις 17/3/2021 αποστέλλει έγγραφο μέσω της λειτουργικότητας της επικοινωνίας δια του οποίου ομολογεί την επικαλούμενη γνώση του, με το εξής ακόλουθο περιεχόμενο: « Η υπ' αριθμό .../08-02-21 πρόσκλησή σας ζητούσε από όλους τους συμμετέχοντες του διαγωνισμού του έργου του τίτλου να προσκομίσουν

Αριθμός απόφασης:1135/2021

μέχρι τις 15-02-21 υπεύθυνη δήλωση με την παράταση της ισχύος της προσφοράς τους και της εγγυητικής τους μέχρι τις 31-03-21. Επειδή ο αρχικός προσωρινός ανάδοχος δεν προσκόμισε καμία τέτοια υπεύθυνη δήλωση ούτε και ζήτησε παράταση της προθεσμίας και ως εκ τούτου είναι άκυρος. Επειδή στις 26-02-21 ζητήσατε από τον αρχικό προσωρινό ανάδοχο να σας προσκομίσει δικαιολογητικά συμμετοχής, παρότι ήταν ξεκάθαρα άκυρος.». Ως εκ τούτου η ασκηθείσα εξ αυτής προσφυγή είναι προδήλως εκπρόθεσμη και απορριπτέα. Γ.2. Ως προς τους προβαλλόμενους λόγους ουσίας. Η υπό κρίση προσφυγή είναι προδήλως αβάσιμη και απορριπτέα για τους εξής κατωθι λόγους: Γ.2.1. Ως προς τους λόγους ακύρωσης της σύμβασης κατ' επίκληση του άρθρου 368 του ν. 4412/2016 θα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα: Κατά το άρθρο 368 του Ν.4412/2016 οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν την κήρυξη συναφθείσας σύμβασης ως άκυρης, σε συγκεκριμένες, ρητώς αναφερόμενες περιπτώσεις, ήτοι όταν: [...] Η υπό κρίση προσφυγή δεν καταλαμβάνεται υπό τις ανωτέρω ρητώς τασσόμενες προϋποθέσεις και περιπτώσεις και ως εκ τούτου η παρούσα προσφυγή τυγχάνει προδήλως απαράδεκτη, καθώς δεν παραβιάσθηκε η υποχρέωση αναστολής σύναψης της σύμβασης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 364, καθώς η αναθέτουσα αρχή δεν είχε υποχρέωση, στο στάδιο αυτό να αναμείνει στην άσκηση προσφυγής, η οποία αναστέλλει τη σύναψη της σύμβασης, καθώς δεν υπάρχει ρητή εκτελεστή πράξη της αναθέτουσας με υποχρέωση μάλιστα κοινοποίησης στους συμμετέχοντες και αναμονής άσκησης προσφυγής. Διότι η πράξη κατά της οποίας δύναται να ασκηθεί προσφυγή είναι αυτή της απόφασης κατακύρωσης η οποία περιλαμβάνει στα απαραίτητα στοιχεία της τις υποχρεωτικές προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης στην περίπτωση της άσκησης προδικαστικής προσφυγής του άρθρου 360 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη σύμβασης επί ποινή ακυρότητας η οποία διαπιστώνεται μετά από άσκηση προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 368 του ν. 4412/2016 και όχι σε κάθε άλλη περίπτωση. Κατά της απόφασης κατακύρωσης, δεν ασκήθηκε καμία προδικαστική προσφυγή και ως εκ τούτου, παρερχομένου του χρόνου ασκήσεως, δεν παραβιάσθηκε καμία διάταξη και κανένα δικαίωμα των συμμετεχόντων [...].

Αριθμός απόφασης:1135/2021

20. Επειδή, σύμφωνα με την παρεμβαίνουσα: «[...]Δια της ανωτέρω προσκλήσεως προς υπογραφή συμβάσεως, στις 24/3/2021, επέρχεται και η σύναψη της συμβάσεως εκτέλεσης του εν λόγω έργου, του δε εγγράφου τύπου καθιστάμενου ως αποδεικτικού και ουχί συστατικού.

Εξάλλου, ο «χρόνος κατάρτισης» της δημόσιας σύμβασης συνιστά, όχι μόνο το τυπικό-διαδικαστικό, αλλά και το χρονικό-ουσιαστικό ορόσημο, το οποίο σηματοδοτεί την έναρξη του συμβατικού δεσμού, δηλαδή το νομικό εκείνο γεγονός, από την επέλευση του οποίου συνάγεται ότι η σύμβαση έχει καταρτισθεί και έχει ξεκινήσει η εκτέλεσή της.

Ως εκ τούτου η σύναψη της συμβάσεως έχει επέλθει στις 24/3/2021, με την αποστολή της κατακυρωτικής αποφάσεως και την πρόσκληση για υπογραφή της σύμβασης

Εν τέλει η έγγραφη σύμβαση υπεγράφη στις 6/4/2021 και έγινε η εγκατάστασή μας, στο έργο, έχοντας οριστεί και επιβλέπων μηχανικός στο έργο[...].».

21. Επειδή, σύμφωνα με το υπόμνημα του προσφεύγοντος: «Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι η προδικαστική προσφυγή ασκείται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης και ότι εάν η τελευταία ημέρα είναι κατά νόμο εορτάσιμη η δεκαήμερη προθεσμία λήγει την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα. Εν προκειμένω η ΔΕΥΑ ... δεν αμφισβητεί ότι αντίγραφο της συναφθείσας μεταξύ αυτής και της «...» σύμβασης μας και το πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού που εξέτασε τις παρατάσεις του χρόνου ισχύος των προσφορών κοινοποιήθηκε στην εταιρία μας μέσω ΕΣΗΔΗΣ, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, στις 29.4.2021 (Μ. Πέμπτη το μεσημέρι). Η δεκαήμερη προθεσμία εντός της οποίας η εταιρία μας όφειλε να ασκήσει την προδικαστική προσφυγή της άρχιζε από 30.4.2021 και έληγε στις 9.5.2021, που ήταν Κυριακή και ως εκ τούτου εξαιρετέα.

Εν όψει των ανωτέρω η πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την 9.5.2021 που η εταιρία μας όφειλε να υποβάλει την προσφυγή ήταν η 10.5.2021 κατά την οποία και υποβλήθηκε.

Συνεπώς η προδικαστική προσφυγή μας ασκήθηκε εμπρόθεσμα και όσα περί του αντιθέτου αναφέρει η ΔΕΥΑ ... είναι απορριπτέα.

Αριθμός απόφασης:1135/2021

Όσα δε αναφέρει στο δεύτερο σκέλος του Γ.1 λόγου των απόψεών της η αναθέτουσα αρχή δεν αναιρούν το πραγματικό γεγονός ότι η εταιρία μας έλαβε γνώση της σύμβασης και του πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού στις 29.4.2021. Στην από 17.3.2021 επιστολή μας που απεστάλη στην ΔΕΥΑ ... μέσω του ΕΣΗΔΗΣ παρατίθενται γεγονότα προγενέστερα και της συνεδρίασης της Επιτροπής Διαγωνισμού και της υπογραφής της συμβάσεως.

Η πλήρης γνώση της από 6.4.2021 σύμβασης και του πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού έλαβε χώρα στις 29.4.2021.

2. Τόσο ο αναθέτων φορέας όσο και η παρεμβαίνουσα εταιρία ισχυρίζονται εν προκειμένω ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 368 του Ν. 4412/2016 γιατί η σύμβαση μεταξύ της ΔΕΥΑ ... και της «...» είχε συναφθεί από 24.3.2021 με την αποστολή της κατακυρωτικής απόφασης.

Και ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος. Όπως αναφέρουν η καθ'ής και η παρεμβαίνουσα στις 4.3.2021 η αναθέτουσα αρχή μέσω του ΕΣΗΔΗΣ ζήτησε από την Επιτροπή Διαγωνισμού τα εξής:

«Σας παρακαλούμε να συνεδριάσετε για να αποφανθείτε επί της παράτασης ισχύος της οικονομικής προσφοράς και της εγγυητικής συμμετοχής των διαγωνισθέντων και επί της Υπεύθυνης Δήλωσης του προσωρινού Αναδόχου ότι δεν έχουν επέλθει οψιγενείς μεταβολές του άρθρου 104 του ν. 4412/2016, προκειμένου να προχωρήσουμε στην πρόσκληση προς υπογραφή της σύμβασης».

Αυτονόητο είναι ότι η αναθέτουσα ζητώντας τη γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού όφειλε πριν την αποστολή της απόφασης κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο να αποφανθεί περί του εάν οι διαγωνιζόμενοι παρέτειναν νομίμως το χρόνο ισχύος των προσφορών τους και το χρόνο ισχύος των εγγυητικών επιστολών τους, όπως τους είχε ζητηθεί. Αντί να τηρηθεί η άνω προβλεπόμενη διαδικασία, όπως προκύπτει από τις απόψεις και την παρέμβαση, «πραξικοπηματικά» η ΔΕΥΑ ... κοινοποίησε την απόφαση κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο προκειμένου να μην εκδόσει απόφαση επί της παράτασης των προσφορών και δώσει δικαίωμα στους διαγωνιζόμενους να την προσβάλλουν.

Αριθμός απόφασης:1135/2021

Αυτός ήταν και ο λόγος που αρνείτο πεισματικά να μας χορηγήσει αντίγραφα της σύμβασης και του πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού. Για να μη διαπιστώσουμε από το περιεχόμενο της σύμβασης ότι δεν ελήφθη απόφαση του Δ.Σ. της ΔΕΥΑ ... για το νόμιμο ή μη της παράτασης του χρόνου ισχύος των προσφορών.

Η ΔΕΥΑ ... όφειλε να εκδόσει απόφαση με την οποία να αποδέχεται ή να απορρίπτει το από 11.3.2021 πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού. Από τη στιγμή που η ΔΕΥΑ δεν εξέδωσε την ανωτέρω απόφαση νόμιμα και παραδεκτά προσβάλαμε με προδικαστική προσφυγή την υπογραφείσα μεταξύ της ΔΕΥΑ ... και της «...» υπογραφείσα σύμβαση κατ' άρθρο 368 του Ν. 4412/2016.

3. Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι οι προσφορές των διαγωνιζομένων για συμβάσεις που υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου παρατείνονται δήθεν αυτοδίκαια κατά τρεις (3) μήνες και έτσι δήθεν η δική της είχε παραταθεί αυτοδικαίως έως 4.3.2021.

Ο ισχυρισμός αυτός είναι καινοφανής. Ο χρόνος των τριών (3) μηνών ελήφθη υπόψη στη διακήρυξη και διαμορφώθηκε ο χρόνος ισχύος των προσφορών σε εννέα (9) μήνες αντί των έξι (6) μηνών που η ίδια η παρεμβαίνουσα αναφέρει ως ελάχιστο χρόνο ισχύος.

4. Η παρεμβαίνουσα εταιρία και η ΔΕΥΑ ... συνομολογούν ότι είχε ζητηθεί από τους διαγωνιζόμενους παράταση του χρόνου ισχύος των προσφορών τους και των εγγυητικών επιστολών και η υποβολή της συναίνεσής τους σ' αυτό να υποβληθεί το αργότερο έως 15.2.2021. Περαιτέρω συνομολογούν ότι η εταιρία «...» υπέβαλε στις 18.2.2021, ήτοι εκπροθέσμως, τόσο δήλωση παράτασης του χρόνου ισχύος των προσφορών, όσο και του χρόνου ισχύος των εγγυητικών επιστολών.

Η παραδοχή αυτή της παρεμβαίνουσας και του αναθέτοντα φορέα οδηγεί αυτόματα στην απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας για τον ανωτέρω λόγο.

Τα ανωτέρω δεν ανατρέπονται από τον ισχυρισμό της παρεμβαίνουσας ότι η προθεσμία που τάχθηκε από την ΔΕΥΑ ... για την υποβολή των άνω δηλώσεων είναι δήθεν ενδεικτική. Η ταχθείσα από τον αναθέτοντα φορέα προθεσμία, όπως και όλες οι προθεσμίες που τάσσονται

Αριθμός απόφασης:1135/2021

στους διαγωνιζόμενους, είναι αποκλειστικές και τυχόν παραβίασή τους οδηγεί στην απόρριψη της προσφοράς αυτού που την παραβίασε.

Ο αποκλειστικός χαρακτήρας της προθεσμίας παράτασης των προσφορών είναι αυταπόδεικτος. Εάν δεχθούμε ως υπόθεση εργασίας τις απόψεις της παρεμβαίνουσας θα είχαμε το εξής παράδοξο: Η αναθέτουσα αρχή να συνεδρίαζε στις 17.2.2021 να απέκλειε την παρεμβαίνουσα γιατί δεν παρέτεινε την προσφορά της και να αναδείκνυε νέο προσωρινό ανάδοχο. Στις 18.2.2021 που η παρεμβαίνουσα κατέθεσε την παράταση της προσφοράς της θα όφειλε η αναθέτουσα αρχή κατά τους ισχυρισμούς της παρεμβαίνουσας να ανακαλέσει την απόφασή της και να ανακηρύξει αυτήν οριστικό πλέον ανάδοχο. Αυτή η διαδικασία του παραλόγου είναι νόμιμη κατά την παρεμβαίνουσα και τη ΔΕΥΑ ....

Ομοίως η υποχρέωση απόρριψης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας δεν αίρεται από το γεγονός ότι είχε ζητήσει εμπροθέσμως από το ΤΜΕΔΕ την παράταση του χρόνου ισχύος της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής της. Αυτό που όφειλε να κάνει η παρεμβαίνουσα ήταν να υποβάλει δήλωση παράτασης του χρόνου ισχύος της προσφοράς της έως την 15.2.2021 και να ζητήσει προθεσμία υποβολής της παράτασης του χρόνου ισχύος της εγγυητικής επιστολής. Αντί της άνω οφειλόμενης ενέργειάς της επέλεξε να υποβάλει εκπροθέσμως τις δηλώσεις που της ζητήθηκαν[...].»

21.Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.

Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων.

Αριθμός απόφασης:1135/2021

Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...].».

22. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως: [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, [...] ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,[...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.),...».

23.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 72 του ν.4412/2016: « Εγγυήσεις - Εξουσιοδοτική διάταξη»: 1. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ, και δεν μπορεί να υπερβαίνει το δύο τοις εκατό (2%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, μη συνυπολογιζόμενων των δικαιωμάτων προαίρεσης και παράτασης της σύμβασης, με στρογγυλοποίηση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο[...] Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει για τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον μετά από τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν από τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν από τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

24. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 97 του ν.4412/2016: Χρόνος ισχύος προσφορών: «[...] 3. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης

Αριθμός απόφασης:1135/2021

έργου, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για χρονικό διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε έξι (6) μήνες, μέσα στο οποίο πρέπει να συναφθεί η σύμβαση 4.[...].«Σε περίπτωση που λήξει ο χρόνος ισχύος των προσφορών και δεν ζητηθεί παράταση της προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον η εκτέλεση της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να ζητήσει εκ των υστέρων από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία είτε να παρατείνουν την προσφορά τους είτε όχι.».

25.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 104 ν.4412/2016 Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής - Οψιγενείς μεταβολές:

«1. Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105[...].».

26.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 105 ν.4412/2016 Κατακύρωση-σύναψη σύμβασης: «1. Στην απόφαση κατακύρωσης αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 127 και 360 και επόμενα[...]. 2. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί αμέσως την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, σε κάθε προσφέροντα που δεν έχει αποκλειστεί οριστικά εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ., επί αποδείξει. 3. Η απόφαση κατακύρωσης δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν την κοινοποίησε σε όλους τους προσφέροντες που δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά. Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης κατακύρωσης και ιδίως, η σύναψη της σύμβασης επέρχονται εφόσον και όταν συντρέξουν σωρευτικά τα εξής:

Αριθμός απόφασης:1135/2021

α) αα) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της Α.Ε.Π.Π. και σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της Α.Ε.Π.Π., εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 372 και

ββ) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης της ένστασης του άρθρου 127 και σε περίπτωση άσκησης, η έκδοση απόφασης επί αυτής ή η πάροδος άπρακτης της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 127,

β) ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 35 και 36 του ν. 4129/2013, εφόσον απαιτείται και

γ) κοινοποιηθεί η απόφαση κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο, εφόσον ο τελευταίος υποβάλλει, έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 79Α, στην οποία θα δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οφигενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης. Η υπεύθυνη δήλωση ελέγχεται από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο συντάσσει πρακτικό που συνοδεύει τη σύμβαση.

4. Μετά την επέλευση των εννόμων αποτελεσμάτων της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία που δε μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

5. Η υπογραφή του συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, κηρύσσεται έκπτωτος,

Αριθμός απόφασης:1135/2021

καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 103 για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 106.

27.Επειδή, στο άρθρο 345 του Ν.4412/2016: « Πεδίο εφαρμογής»: «1. Οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 345 έως 374) εφαρμόζονται στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης και τροποποίησης συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των ορίων των άρθρων 118 και 328 περί απευθείας ανάθεσης, και των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας των άρθρων 119 και 329[...]».

28.Επειδή, στο άρθρο 346 του Ν.4412/2016: « Προστασία κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων»: « 1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση «των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1»και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με τα άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα , σύμφωνα με το άρθρο 368[...]».

29.Επειδή, στο άρθρο 364 («Ανασταλτικό αποτέλεσμα») του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση της ΑΕΠΠ μετά από άσκηση προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 368. Κατά τα λοιπά, η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 366. 2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν δεν απαιτείται προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης, β) αν υποβλήθηκε

μόνο μία (1) προσφορά και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι και γ) εφόσον πρόκειται για εκτελεστική σύμβαση συμφωνίας - πλαίσιο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39, ή για σύμβαση που συνάπτεται στο πλαίσιο Δυναμικού Συστήματος Αγορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 33 και 270.»

30.Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 368 («Κήρυξη ακυρότητας της σύμβασης» του Ν. 4412/2016 (βλ. ΜΕΡΟΣ Β´ «ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ»), ορίζεται ότι: «Με την επιφύλαξη του άρθρου 370 και της παραγράφου 2 του άρθρου 371, η ΑΕΠΠ αποφασίζει να κηρύξει την ακυρότητα σύμβασης που έχει συναφθεί, εάν διαπιστώσει ότι: (α) η αναθέτουσα αρχή έχει αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις περιπτώσεις που αυτή απαιτείται, κατά παράβαση των ευρωπαϊκών και εθνικών κανόνων δημόσιων συμβάσεων· ή (β) αν δεν τηρήθηκε η υποχρέωση αναστολής της σύναψης, σύμφωνα με το άρθρο 364· ή (γ) σε περίπτωση σύναψης συμφωνίας - πλαίσιο και εφαρμογής δυναμικού συστήματος αγορών όταν παραβιάζονται οι υποχρεώσεις που προκύπτουν είτε από τις περιπτώσεις α΄ και β΄ της παραγράφου 2, την περίπτωση α΄ της παραγράφου 4 και τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 33 και την παράγραφο 5 του άρθρου 39 είτε από τις περιπτώσεις α΄ και β΄ της παραγράφου 2, την περίπτωση α΄ της παραγράφου 4, τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 270, κατά περίπτωση.».

31.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 369 του Ν.4412/2016: « Κήρυξη ακυρότητας – Διαδικασία»: «1. Η ΑΕΠΠ αποφασίζει να κηρύξει την ακυρότητα σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 368 ύστερα από προδικαστική προσφυγή ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα η οποία ασκείται εντός των προθεσμιών της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Τα άρθρα 360, 362, 363 και 365 εφαρμόζονται αναλόγως στην περίπτωση αυτή. 2. Η προσφυγή ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, από την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης κατά τα άρθρα 64, 65, 66, 122 ή 294, 295, 296 κατά περίπτωση, εφόσον στη δημοσίευση περιλαμβάνεται αιτιολογία για τη σύναψη της σύμβασης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης ή από την επομένη της ενημέρωσης των ενδιαφερομένων με άλλον τρόπο. Στην ενημέρωση αυτή

Αριθμός απόφασης:1135/2021

πρέπει να εκτίθενται οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρ. 2 του άρθρου 70 ή στην παρ. 2 του άρθρου 300, αντίστοιχα. Η προσφυγή δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να ασκηθεί μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την επομένη της σύναψης της σύμβασης. [...]4. Η κατάθεση της προσφυγής του παρόντος άρθρου αναστέλλει την εκτέλεση της σύμβασης έως την έκδοση απόφασης ΑΕΠΠ, εκτός εάν γίνει δεκτό αίτημα προσωρινής προστασίας της αναθέτουσας αρχής που ασκείται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 366».

32. Επειδή, σύμφωνα με τη διακήρυξη: «Άρθρο 15: Εγγύηση συμμετοχής: «15.1 Για την συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτείται η κατάθεση από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς, κατά τους όρους της παρ. 1 α) του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, που ανέρχεται στο ποσό των 24.129,45 ευρώ[...]15.3 Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς του άρθρου 19 της παρούσας, ήτοι μέχρι 30-09-2020 άλλως η προσφορά απορρίπτεται. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής [...]Άρθρο 19: Χρόνος ισχύος προσφορών. Κάθε υποβαλλόμενη προσφορά δεσμεύει τον συμμετέχοντα στον διαγωνισμό κατά τη διάταξη του 97 του ν. 4412/2016, για διάστημα 10 μηνών, από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς, να ζητά από τους προσφέροντες να παρατείνουν τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς τους και της εγγύησης συμμετοχής[...]. Άρθρο 4: Διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών /Κατακύρωση / Σύναψη σύμβασης / Προδικαστικές προσφυγές / Προσωρινή δικαστική προστασία 4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση / Αξιολόγηση / Έγκριση πρακτικού: «α) Μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, και πριν την ηλεκτρονική αποσφράγιση, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στους προσφέροντες τον σχετικό κατάλογο συμμετεχόντων, όπως αυτός παράγεται από το υποσύστημα. β) Στη συνέχεια, τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, προβαίνουν σε ηλεκτρονική αποσφράγιση του

Αριθμός απόφασης:1135/2021

υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και του υποφακέλου “Οικονομική Προσφορά”. γ) Στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού», αναρτάται από την Επιτροπή Διαγωνισμού ο σχετικός κατάλογος μειοδοσίας, προκειμένου να λάβουν γνώση οι προσφέροντες. δ) Ακολούθως, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει, κατά σειρά μειοδοσίας, σε έλεγχο της ολόγραφης και αριθμητικής αναγραφής των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης και της ομαλής μεταξύ τους σχέσης, βάσει της παραγωγής σχετικού ψηφιακού αρχείου, μέσα από το υποσύστημα. Για την εφαρμογή του ελέγχου ομαλότητας, χρησιμοποιείται από την Επιτροπή Διαγωνισμού η μέση έκπτωση προσφοράς (Εμ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 95 και 98 του ν. 4412/2016 ε) Όλες οι οικονομικές προσφορές, μετά τις τυχόν αναγκαίες διορθώσεις, καταχωρίζονται, κατά τη σειρά μειοδοσίας, στο πρακτικό της επιτροπής, το οποίο και υπογράφεται από τα μέλη της. στ) Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού, την ίδια ημέρα, ελέγχει τα δικαιολογητικά συμμετοχής του άρθρου 24.2 της παρούσας κατά τη σειρά της μειοδοσίας, αρχίζοντας από τον πρώτο μειοδότη. Αν η ολοκλήρωση του ελέγχου αυτού δεν είναι δυνατή την ίδια μέρα, λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφορών και του ελέγχου των εγγυητικών επιστολών, η διαδικασία συνεχίζεται τις επόμενες εργάσιμες ημέρες. ζ) Η Επιτροπή Διαγωνισμού, πριν την ολοκλήρωση της σύνταξης του πρακτικού της, επικοινωνεί με τους εκδότες που αναγράφονται στις υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους. Αν διαπιστωθεί πλαστότητα εγγυητικής επιστολής, ο υποψήφιος αποκλείεται από τον διαγωνισμό, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά στον αρμόδιο εισαγγελέα και κινείται διαδικασία πειθαρχικής δίωξης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 82 και επόμενα του ν. 3669/2008. η) Η περιγραφόμενη διαδικασία καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού ή σε παράρτημά του, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης στον μειοδότη (ή τη ματαίωση της διαδικασίας), και υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως “εσωτερικό”, μέσω της λειτουργίας “επικοινωνία” του υποσυστήματος, προς έγκριση θ) Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί την απόφαση

έγκρισης του πρακτικού σε όλους τους προσφέροντες και παρέχει πρόσβαση στα υποβληθέντα στοιχεία των λοιπών συμμετεχόντων. Κατά της απόφασης αυτής χωρεί ένσταση, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.3 της παρούσης. [...] 4.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου / Κατακύρωση /Πρόσκληση για υπογραφή σύμβασης : «διαδικασία ελέγχου των ως άνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την Επιτροπή Διαγωνισμού, στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο (γ) του παρόντος άρθρου . Η Επιτροπή, στη συνέχεια, το κοινοποιεί, μέσω της «λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», στην αναθέτουσα αρχή για τη λήψη απόφασης. Η αναθέτουσα αρχή προβαίνει, μετά την έγκριση του ανωτέρω πρακτικού, στην κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών, σε κάθε προσφέροντα που δεν έχει αποκλεισθεί οριστικά, εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», και επιπλέον αναρτά τα Δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου στον χώρο «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού». ε) Η σύναψη της σύμβασης επέρχεται με την κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 105 ως ακολούθως : Μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή, σε περίπτωση άσκησής της, όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της Α.Ε.Π.Π. και, σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της Α.Ε.Π.Π., όταν εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016 και, μετά την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με τα άρθρα 35 και 36 του ν. 4129/2013, ο προσωρινός ανάδοχος, υποβάλλει, εφόσον απαιτείται, υπεύθυνη δήλωση, μετά από σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, μέσω της λειτουργικότητας της “Επικοινωνίας” του υποσυστήματος. Στην υπεύθυνη δήλωση, η οποία υπογράφεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23 της παρούσας, δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οφιγενείς μεταβολές, κατά την έννοια

του άρθρου 104 του ν. 4412/2016, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι δεν έχουν εκλείψει οι προϋποθέσεις συμμετοχής του άρθρου 21, ότι εξακολουθούν να πληρούνται τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 22 και ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του ίδιου άρθρου,. Η υπεύθυνηδήλωση ελέγχεται από την Επιτροπή Διαγωνισμού, η οποία συντάσσει πρακτικό που συνοδεύει τη σύμβαση. Μέσω της λειτουργικότητας της “Επικοινωνίας” του υποσυστήματος κοινοποιείται η απόφαση κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο Με την ίδια απόφαση καλείται ο ανάδοχος όπως προσέλθει σε ορισμένο τόπο και χρόνο για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του η αναθέτουσα αρχή προθεσμία που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση ειδικής ηλεκτρονικής πρόσκλησης, μέσω της λειτουργικότητας της “Επικοινωνίας” του υποσυστήματος, προσκομίζοντας, και την απαιτούμενη εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης. Η εν λόγω κοινοποίηση επιφέρει τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης κατακύρωσης, σύμφωνα με οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 105 του ν.4412/2016[...]. 4.3 Προδικαστικές Προσφυγές / Προσωρινή δικαστική προστασία: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, δικαιούται να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του[...].

33. Επειδή, κατά τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 346 και 360 του ν.4412/2016 προκύπτει ότι προκειμένου να ασκηθεί από τον θιγόμενο παραδεκτώς προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ, θα πρέπει η βλαπτική πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής να έχει εκτελεστό χαρακτήρα, δηλαδή, να παράγει έννομες συνέπειες και δη βλαπτικές για τον προσφεύγοντα.

34. Επειδή, όπως παγίως γίνεται αποδεκτό, η διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, ως σύνθετη διοικητική ενέργεια, εκκινεί με την δημοσίευση της προκήρυξης και ολοκληρώνεται με την αποστολή της

Αριθμός απόφασης:1135/2021

κατακυρωτικής απόφασης στον ανακηρυχθέντα ανάδοχο. Με την κοινοποίηση αυτή ολοκληρώνεται η διαδικασία ανάθεσης, ήτοι το προσυμβατικό στάδιο και η σύμβαση θεωρείται ως συναφθείσα, ανεξαρτήτως της μεταγενέστερης υπογραφής του ιδιωτικού συμφωνητικού, το οποίο έχει αποδεικτικό απλώς χαρακτήρα και όχι συστατικό (βλ. Δ. Γ. Ράικος, Ευαγγελία Γ. Βλάχου, Ευανθία Κ. Σαββίδη, ο.π., σελ. 976, παρ. 19). Υπό το πρίσμα, άλλωστε, των ανωτέρω, το άρθρο 105 του ν. 4412/2016 ορίζει [...] 5. Η υπογραφή του συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα.

35. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της υπό κρίση προσφυγής και κατ'ορθή ερμηνεία αυτής ο προσφεύγων προσβάλλει την συναφθείσα μεταξύ του αναθέτοντα φορέα και της παρεμβαίνουσας σύμβασης, επικαλούμενος παραβίαση της υποχρέωσης αναστολής της υπογραφής της σύμβασης ερειδόμενης στην παρανομία του Πρακτικού ΙΙΙ της Επιτροπής του διαγωνισμού, με το οποίο δεν απορρίφθηκαν ως έδει, κατά τον προσφεύγοντα, τα υποβληθέντα έγγραφα παράτασης της οικονομικής προσφοράς και της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής της παρεμβαίνουσας.

36.Επειδή, εν προκειμένω η κατακυρωτική απόφαση κοινοποιήθηκε στην παρεμβαίνουσα στις 24-03-2021 με την συγκοινοποίηση και του σχεδίου της σύμβασης, οπότε και ολοκληρώθηκε το προσυμβατικό στάδιο. Όπως δε προκύπτει από τα άρθρα 368 επ. του ν.4412/2016 η ακύρωση της σύμβασης μπορεί να ζητηθεί μόνο για τους περιοριστικά αναφερόμενους στο νόμο λόγους, μεταξύ των οποίων είναι και η παραβίαση της υποχρέωσης αναστολής της σύμβασης. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τη συνδυασμένη ερμηνεία κι εφαρμογή των άρθρων 99, 103, 105, 345, 346, 366 και 368 του ν.4412/2016 προκειμένου να υπάρχει παραβίαση της υποχρέωσης αναστολής υπογραφής της σύμβασης από μέρος της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντα φορέα θα πρέπει να έχει προηγουμένως παραβιασθεί η ευρωπαϊκή κι εσωτερική νομοθεσία σε σχέση με εκτελεστή πράξη (ή παράλειψη) που εκδόθηκε στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας όπως αυτή περιγράφεται (ανά στάδιο) στο ν.4412/2016. Στην προκειμένη όμως περίπτωση, ο προσφεύγων επικαλείται παρανομία του Πρακτικού ΙΙΙ της επιτροπής του διαγωνισμού, με το οποίο έγινε αποδεκτή η παράταση της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας και η εγγυητική

Αριθμός απόφασης:1135/2021

επιστολή της, κατά παράβαση, ως ισχυρίζεται ο προσφεύγων της τασσόμενης από τον αναθέτοντα φορέα προθεσμίας υποβολής των σχετικών εγγράφων. Πλην, όμως, η έκδοση του εν λόγω πρακτικού δεν εντάσσεται σε προσυμβατικό στάδιο από το οποίο δύνανται να προκύψουν εκτελεστές πράξεις ή παραλείψεις. Ούτε στον Νόμο ούτε και στη διακήρυξη προβλέπεται η δυνατότητα αυτοτελούς προσβολής του πρακτικού της επιτροπής του διαγωνισμού, με το οποίο έγιναν δεκτά τα τυχόν ζητηθέντα έγγραφα της παράτασης του χρόνου ισχύος της οικονομικής προσφοράς κι, αντιστοίχως της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Πλέον συγκεκριμένα, ανεξαρτήτως εάν ήθελε κριθούν βάσιμοι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος, η προσβαλλόμενη πράξη (Πρακτικό ΙΙΙ) δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα, καθώς δεν επάγεται έννομες συνέπειες υπέρ ή σε βάρος του προσφεύγοντα. Συνιστά διαδικαστικού χαρακτήρα πράξη του σταδίου κατακύρωσης της σύμβασης, με την οποία η αναθέτουσα αρχή, λόγω παρέλευσης μακρού χρόνου από την οριστική κατακύρωση του διαγωνισμού και μετά τη λήξη ισχύος των προσφορών κάλεσε όποιον από τους συμμετέχοντες επιθυμούσε να παρατείνει τον χρόνο ισχύος της οικονομικής προσφοράς του κι, αντιστοίχως της εγγυητικής, δηλώνοντας με αυτόν τον τρόπο ότι επιθυμεί την κατακύρωση του διαγωνισμού στον ίδιο και προκειμένου η απόφαση κατακύρωσης να παράγει τα αποτελέσματά της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 παρ. 3 γ' του ν. 4412/2016. Τέτοιες πράξεις, όμως, δεν είναι δεκτικές αυτοτελούς προσβολής με προδικαστική προσφυγή, δεδομένου ότι δεν επηρεάζουν άμεσα την οριστική έκβαση του διαγωνισμού και, επομένως, δεν έχουν εκτελεστό χαρακτήρα (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 107/2018). Τούτο, δε, διότι, προκειμένου να κοινοποιηθεί η απόφαση της κατακύρωσης πέραν της κρίσης ότι μετά των έλεγχο της υπεύθυνης δήλωσης μη επέλευσης οφισγενών μεταβολών δεν έχουν εκλείψει οι προϋποθέσεις συμμετοχής, εξακολουθούν να πληρούνται τα κριτήρια επιλογής και δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού στο πρόσωπό του, σύμφωνα με τα ειδικώς προβλεπόμενα στη διακήρυξη, αναγκαία προηγείται και κρίση της αναθέτουσας αρχής ότι η προσφορά του και η εγγυητική επιστολή που προσκόμισε εξακολουθεί να είναι σε ισχύ και τον δεσμεύει, σύμφωνα με τα ειδικώς προβλεπόμενα στη διακήρυξη και τις διατάξεις του άρθρου 97 του ν. 4412/2016. Έτσι, εάν ήθελε ο προσφεύγων να

Αριθμός απόφασης:1135/2021

προσβάλλει πράξη που κατ'αναγκαιότητα εμπεριέχεται στην κατακυρωτική απόφαση θα έπρεπε να προσβάλλει την τελευταία και όχι το πρακτικό. Σε κάθε περίπτωση γίνεται μνεία ότι το αναφερόμενο στο άρθρο 105 παρ. 3 (γ) πρακτικό, που υποβάλλεται στην Επιτροπή του διαγωνισμού και αξιολογείται πριν την οριστική επέλευση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, προκειμένου η κοινοποίηση της κατακυρωτικής απόφασης να επιφέρει τα έννομα αποτελέσματά της αφορά στον έλεγχο από την Επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού της υπεύθυνης δήλωσης μη επέλευσης οφισγενών μεταβολών του ν.4412/2016 και όχι των ανωτέρω εγγράφων.

37.Επειδή, ακόμη στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν συντρέχει περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αναστολής της σύμβασης και ούτε προβάλλεται άλλος λόγος από τους περιοριστικά αναφερόμενους στο νόμο που να αφορά σε ακυρότητα της σύμβασης, η προσφυγή πρέπει ν' απορριφθεί.

38.Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

39. Επειδή, η προσφυγή πρέπει ν'απορριφθεί, να γίνει δε δεκτή η παρέμβαση.

40. Επειδή, ύστερα από την σκέψη 39 θα πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Δέχεται την παρέμβαση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 18 Ιουνίου 2021 και εκδόθηκε στις 24 Ιουνίου 2021 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος
ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ο Γραμματέας
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΟΓΛΟΥ

Αριθμός απόφασης:1135/2021